

A cartoon illustration of two men in a heated argument. The man on the left has reddish hair and is wearing a red jacket, with a red lightning bolt speech bubble above his head. The man on the right has dark hair and is wearing a dark blue jacket, with a blue lightning bolt speech bubble above his head. Both men have angry expressions and are pointing at each other. The background is a light beige color with several grey thought bubbles. Overlaid on the image is the text 'КРОС КУЛЬТУРНІ КОНФЛІКТИ' in large, bold, blue letters.

**КРОС КУЛЬТУРНІ
КОНФЛІКТИ**

ПЛАН:

- 1. Поняття конфлікту. Кроскультурний конфлікт.**
- 2. Види і причини кроскультурних конфліктів.**
- 3. Стратегії подолання кроскультурних конфліктів.**
- 4. Модель стилів міжкультурних конфліктів.**

Конфлікт

**зіткнення будь-чого: сил, цілей, позицій,
поглядів, думок суб'єктів взаємодії**

**така взаємодія, яка відбувається у формі
протистояння, зіткнення, протиборства
особистостей або суспільних сил, інтересів,
поглядів, позицій щонайменше двох сторін**

**в основі будь-якого конфлікту завжди
лежить усвідомлене протиріччя**

Конфлікт

суб'єкти

учасники конфлікту;
проблема, що
провокує конфлікт

об'єкти

проблемні ситуації,
в яких
перетинаються
інтереси
конфліктуючих
сторін

Конфлікт

суб'єктивний

ініціюється
суб'єктами конфлікту

об'єктивний

провокуюча ситуація
носить об'єктивний
характер;
дії опонентів є
реакцією на
об'єктивні обставини

Структура конфлікту

латентний період

напруга наростає, але учасники намагаються вирішити її в неконфліктний засіб, тобто попередити конфлікт

відкритий період

поглиблення конфліктної ситуації; чергування етапів загострення (ескалації) і пом'якшення (деескалації) протистояння

фінальний період

змінюється ставлення учасників до конфлікту, напруга спадає, конфлікт розв'язується

Кроскультурний конфлікт

синонім міжетнічного конфлікту, тобто форми міжгрупової взаємодії, сторони якої представлені різними етнічними групами

будь-який конфлікт між представниками різних культур

в основі кроскультурного конфлікту, як правило, лежить відсутність взаєморозуміння або брак знань про іншу культуру

Кроскультурний конфлікт базується на двох проблемах:

**порушення
ефективних
кроскультурних
комунікацій**

**зіткнення
поведінкових
стереотипів**

Види кроскультурних конфліктів

- конфлікти між різними етнічними групами і їх культурами (*ізраїльтяни і палестинці, індійці і пакистанці, вірмени і азербайджанці*)
- конфлікти між релігійними групами, представниками різних релігій (*суніти і шиїти в ісламі, християни і мусульмани, католики і протестанти в християнстві*)
- конфлікти між поколіннями і носіями різних субкультур
- конфлікти між традиціями і новаціями в культурі
- конфлікти між різними лінгвокультурними спільнотами і їх окремими представниками, що виникають внаслідок мовних бар'єрів і помилок інтерпретації

Причини комунікативних конфліктів

особистісні

психологічні
особливості
суб'єктів, які
сприяють
виникненню і
підтриманню
конфліктної
ситуації

соціальні

соціальні
ситуації, що
провокують
конфлікти

організаційні

різні уявлення
учасників
конфлікту щодо
свого становища
в організаційній
структурі

ОСОБИСТІСНІ ПРИЧИНИ

ОСОБИСТІСНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАНТІВ

- **норовливість, амбіційність, честолюбство**
- **фрустровані індивідуальні потреби**
- **низька здібність до адаптації**
- **пригнічена злість**
- **незговірливість, кар'єризм**
- **жадоба влади, сильна недовірливість**

СОЦІАЛЬНІ ПРИЧИНИ

соціальні (міжособистісні) стосунки

- виражене суперництво
- недостатнє визнання здібностей один одного
- недостатня підтримка
- недостатня готовність до компромісів
- протиріччя цілей комунікантів і засобів їх досягнення

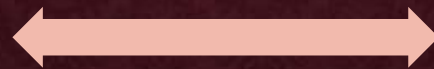
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРИЧИНИ різні уявлення учасників конфлікту

- щодо свого становища в організаційній структурі
- щодо норм взаємодії в організаційній структурі
- різне сприйняття суб'єктами інструкцій і приписів
- реструктуризації, кадрові зміни, внаслідок яких одні суб'єкти відчують себе ущемленими в порівнянні з іншими

Двовірна модель подвійної зацікавленості

п'ять стратегій, які розташовуються в площині в залежності від орієнтації суб'єкта конфлікту на

власні
інтереси
(напористість)

інтереси
опонента
(кооперація)

Стратегії розв'язання конфліктів

суперництво (конкуруюча або домінуюча)

сторони конфлікту йдуть на відкрите протистояння, готові до визнання перемоги одного й поразки іншого учасника; висока напористість при низькій кооперації

співробітництво

сторони конфлікту прагнуть домовитись, знайти взаємовигідні рішення; висока напористість і висока кооперація

компроміс

передбачає, що на поступки підуть обидві сторони через взаємне бажання припинити конфлікт або під тиском третьої сторони; середній рівень напористості та кооперації

Стратегії розв'язання конфліктів

поступливість

одна з сторін йде на поступки іншій, тобто з якихось причин вважає за краще поставити інтереси опонента вище за свої; низька напористість при високій кооперації

відхід від конфлікту

сторони йдуть на взаємні поступки, намагаючись уникнути конфлікту; не визнають конфлікт і постійно відкладають його вирішення; низька напористість і низька кооперація

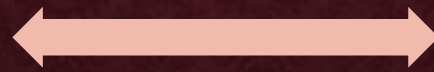

Модель стилів міжкультурних конфліктів (Мітчелл Хаммер)

(Intercultural Conflict Style model – ICS model)

спирається на протиставлення культур за стилями
вирішення конфліктів, які характеризуються за двома
ознаками

прямота

емоційність

Прямота

пряма стратегія

перевага надається прямим перемовинам, вербальному обміну точками зору щодо бачення шляхів виходу з конфлікту *(індивідуалістські, низькоконтекстні культури)*

непряма (опосередкована) стратегія

більша увага надається не тому, що говорять, а тому, як себе поведуть, оскільки зміст вербального повідомлення не відображає реального настрою *(колективістські, висококонтекстні культури)*

Емоційність

емоційна стратегія

передбачає вільне вираження емоцій, що виникають під час конфлікту; використання невербальних і паравербальних засобів; заклики заспокоїтись сприймаються як зазіхання на почуття власної гідності
(індивідуалістські культури з низькою дистанцією влади)

неемоційна стратегія

ґрунтується на контролі емоцій і недопустимості їх прояву в конфлікті; відкритий прояв емоцій сприймається як щось нещире і підозріле
(колективістські культури з високою дистанцією влади)

Стратегії вирішення конфліктів

дискусія

притаманна
культурам
прямого
неемоційного
стилю;
передбачає
відкрите
вербальне
обговорення

залучення

притаманна
культурам
прямого
емоційного стилю;
передбачає
відкрите
вербальне
емоційне
обговорення

пристосування

притаманна
культурам
непрямого
неемоційного
стилю; передбачає
використання
образів, метафор,
невербальних
засобів, третіх осіб

динамічний стиль

притаманна
культурам
непрямого
емоційного стилю;
передбачає
використання
непрямих
вербальних знаків
(образів, метафор,
історій) з сильним
проявом емоцій

Стратегії вирішення конфліктів

дискусія

американська
австралійська,
скандинавська

*Говори, що
думаєш, і
думай, що
говориш*

залучення

афроамериканська,
італійська,
іспанська,
французька,
українська,
російська

*Що на серці, то і на
язиці*

пристосування

мексиканська,
японська,
тайська

динамічний стиль

арабські
культури
Ближнього
Сходу,
пакістанська

Фактори, що впливають на вибір стратегії поведінки в міжособистісному конфлікті

особистісні

стать,
вік,
темперамент,
особистісні риси,
установки,
мотивація

ситуаційні

соціальний
контекст,
історія відносин
між сторонами,
соціальні ролі

культурні

культура,
її норми і цінності